ಡಾ॥ ಜೆ. ಎಂ. ನಾಗಯ್ಯ *

ಕಲಕೇರಿಯ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳು

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾನಗಲ್ಲು ತಾಲೂಕಿನ ಕಲಕೇರಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಸುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಶೆಟ್ಟಿಮನೆತನದ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳು ೧೧ನೇಯ ಶತಮಾನದಿಂದ ೧೩ನೇಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದ ವರೆಗೆ ಅಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ 'ಶೆಟ್ಟಿ' ಮನೆತನದ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕುಚೆಲ್ಲುವುದು ಈ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಒಂದೇಹುದ್ದೆಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ 'ನಾಳ್ಪ್ರಭು' ಪ್ರಭುಗಾವುಂಡ ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಾಮಂತರಿಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನ ಹಾಗೂ ಗಾವುಂಡರಿಗಿಂತ ಹಿರಿಯರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆರನೆಯ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಾರಗಾವುಂಡ ಮತ್ತು ಕೇಶಿಗಾವುಂಡರು ಪ್ರಭುಗಾವುಂಡ ರಾಗಿದ್ದರು. ಗೋಡುವರ ಮಾರಗಾವುಂಡನು ಗಾವುಂಡುಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಈತನ ಮಗನಾದ ಕೇಶಿಯು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಜಯಗಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಕೇಶವಗಾವುಂಡನು 'ನಾಳ್ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ' ಪೊಟ್ಟಿಯೂರ್ಗ್ಗೆ ಗಾವುಂಡುಗೆಯುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[1] ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಚನ್ನಗಿರಿ[2] ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಭು ಕೇಶಿರಾಜ ಮತ್ತು ಚಾರಣಬ್ಬೆಯರ ಪುತ್ರ ಇರುಗಮಯ್ಯನಾಯಕನನ್ನು 'ಮಹಾಪ್ರಭು ಇರುಗಮಯ್ಯನಾಯಕ' ಎಂದು ಕರೆಯುಲಾಗಿದೆ. ಈತನು ಬಸವಳಿ, ಸಾರತಿವಳ್ಳಿ, ನಲ್ಲೂರ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಹರಕಲೆ, ಕುಂಕುವಹಳಿ ಈ ಐದು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾಗಿದ್ದನು. ಕಾಗಿನೆಲೆಯ[3] ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರ್ಮಗಾವುಂಡ ಮತ್ತು ಬೆಲಗಾವುಂಡರು ಮಹಾಪ್ರಭುವಾಗಿ ಕಾಗಿನೆಲೆ ೧೨ನ್ನು ಅಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ''ಸ್ವಸ್ತಿಶ್ರೀ ಮನ್ಮಹಾ ಪ್ರಭು ಬಮ್ಮಗಾವುಣ್ಡನುಂ ಬೆಲಗಾವುಣ್ಡನುಂ ಕಾಗಿನೆಲೆ ಪನ್ನೆರಡಕ್ಕಂ ಪಾಂಡಿಯೂರ್ಗ್ಗಂ ಕುಪ್ಪಗೆಡೆಯುಲು ಸುಕಸಂಕಥಾ ವಿನೋದದಿಂ ಗಾವುಂಡುಗೈಯುತ್ತಮಿರ್ದ್ದು'' ಎಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಆಧಾರಗಳಿಂದ 'ನಾಳ್ಪ್ರಭು' ಮತ್ತು 'ಪ್ರಭುಗಾವುಂಡ' ಎಂಬ ಪದಗಳು ಒಂದೇ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಲಕೇರಿಯ ಶೆಟ್ಟಿ ಮನೆತನದ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳು ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.೧೦೫೩ ಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಿಂದ ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಭಾಗದವರೆಗೂ ಕಲಕೇರಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಳವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಳಿದ್ದಾರೆ. ಶೈವಧರ್ಮಾವಲಂಬಿಗಳಾದ ಇವರು ಬಣಜಿಗರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಮನೆತನದ ಹರಿಯಮಶೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ''ವೀರಬಣಂಜುಸಮಯ ಧರ್ಮಪ್ರತಿ ಪಾಳಕರುಮಪ್ಪ ಬನವಸೆ ಪ(ಂ)ನ್ನಿ ಛ್ಛಾಸಿರಕೆ ಸಿರೋಮಣಿ ಅನಾದಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಮನೆ ಕಲುಕೆಱಿಯ ನಾಳ್ಪ್ರಭು ಚಲದಂಕರಾಮ ಹರಿಯಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿ''[4] ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಕಲಕೆರಿಯ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಭಕ್ತರಾದ ಈ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳು ಅನೇಕ

* ಸಹಾಯಕ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರು,ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕೇಂದ್ರ, ನಂದಿಹಳ್ಳಿ, ಸಂಡೂರು-೫೮೩೧೧೯

1. ಎ.ಇಂ.೧೬, ಸಂ..೧೧ಸಿ. ೧೦೬೪ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೬ ಹೊಟ್ಟೂರು, ಶಿಗ್ಗಾವಿ (ತಾ) ಧಾರವಾಡ(ಜಿ)
2. ಎ. ಕ. ೮, ಚೆನ್ನಗಿರಿ, ಚೆನ್ನಗಿರಿ (ತಾ) ೬೧, ೧೧೨೫. ಚನ್ನಗಿರಿ, ಚನ್ನಗಿರಿ (ತಾ) ಶಿವಮೊಗ್ಗ (ಜಿ)
3. ಕ.ಸಾ.ಪ. ೩೧(೩-೪) ೧೯೪೬ ಕಾಗಿನೆಲೆ ಶಾಸನ ೧೧೨೧ ಜನವರಿ ೨೨ ಕಾಗಿನೆಲೆ, ಹಿರೇಕೆರೂರು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)
4. ಸೌ. ಇಂ. ಇ, ೨೦, ೨೨೮, ೧೨೦೬ ನವಂಬರ್ ೧೩ ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ)ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)

ದತ್ತಿದಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಸವಣ್ಣನವರ ಸಮಕಾಲೀನರೂ, ಪವಾಡ ಪುರುಷರೂ ಅದಬಿಕ್ಸೆಯ ಮೂರು ಜಾವಿದೇವರನ್ನು ಕಲಕೇರಿಗೆ ಆಮಂತ್ರಿಸಿ ಅವರ ಪಾದ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಈ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳಿಗೆ ಇದೆ.

ಈ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಗಳ ವಿವರ ತಿಳಿದು ಬರುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಕಲಕೇರಿಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಗ್ರಾಮಗಳಾದ ಬೆಗೇರಿ, ಒಪ್ಪಣಸಿ, ಹುಲ್ಲವಾಳ ಈ ಗ್ರಾಮಗಳು ಇವರ ಆಳ್ವಿಕೆಗೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಕಲಕೇರಿಯು ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣವಾಗಿದ್ದುದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಾಪಾರೀ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಳವೂ ಆಗಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಕಲಕೇರಿಯು 'ಬನವಾಸಿ ಪನ್ನಿಚ್ಛಾಸಿರಕೆ ಸಿರೋಮಣಿ' ಎನಿಸಿತ್ತು ಕಲಕೇರಿಯ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳು ಬಸವುರ ೧೪೦ರ ಮಹಾಸಾಮಂತರಿಗೆ ಅಧೀನರಾಗಿ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವೀರಗುಣವನ್ನು ರಕ್ತಗತವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಈ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದು ವೀರಭಟರಿಂದ ಕೂಡಿತ್ತು. ಈ ಮನೆತನದ 'ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯು' ಹಲವಾರು ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ 'ಚಲದಂಕರಾಮ' ನೆಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಇವನಿಂದಾಗಿ ಮುಂದೆ ಇವನ ವಂಶಸ್ಥರೆಲ್ಲರೂ 'ಚಲದಂಕರಾಮ'ನೆಂಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕಲಕೇರಿ ಪಟ್ಟಣದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳ ವಿವರ ಇಂತಿದೆ.

ನಾಭಿಸೆಟ್ಟಿ (೧೦೭೧-೭೨-೧೦೮೮): ಕಲಕೇರಿ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳ ಇತಿಹಾಸವು ಉಪಲಬ್ದ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ನಾಭಿಶೆಟ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ.ಸು.೧೦೭೧-೭೨ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನ ಪ್ರಥಮ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತದೆ. ಈತನು ಮಾರ್ತಂಡನ ಪುತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ.[5]

ಅನಘಂ ಮಾರ್ತ್ತಣ್ಣಂಗ

ವಿನಯಾಂಬು ×××× ಗಂ ಪುಟ್ಟಿ

ದನೊಳ್ಪಿನಕಣಿ ಗುಣಗಣನಿಧಿ ಸ

ಜ್ಜನ ವಿನುತಂ ನಾಭಿಸೆಟ್ಟಿ ನಿಜಕುಳತಿಳಕಂ

ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಮಹಾಂಡಳೇಶ್ವರ ವೀರನೊಳಂಬ ಪಲ್ಲವ ಉದಯಾದಿತ್ಯದೇವ ಮತ್ತು ಮಾಳಲದೇವಿಯರು ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಮಹಾಪೂಜೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ತರುವಾಯ ಬಾಸವುರ-೧೪೦ರ ಮನೆಯ ಕಲಿಯ ಮರಸರನ್ನು, ಬೇಗೇರಿಯ ಬರ್ಮಗಾವುಂಡನನ್ನು. ಈತನ ಮಗ ಕಾಳಗಾವುಂಡನನ್ನು ಮನ್ನೆಯ ಕಾವಿಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕರೆದು ನಂತರ ನಾಭಿಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಕರೆಯಿಸಿದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ.[6]

''ಶರಣಾಗತ ಜಳನಿಧಿಯಂ

ಪರಸೇನೆಗೆ ವಿಳಯಕಾಳ ಜಳನಿಧಿಯಂ ಬಂ

ದರೆದಿಗೆ ನವನಿಧಿಯ

ಕರೆದಂ ಕಲ್ಕೆಜೆಯ ನಾಭಿಸೆಟ್ಟಿಯನಾಗಳ್''

ಎಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾಭಿಸೆಟ್ಟಿಯು ಒಳ್ಳೆಯ ಭಟನಾಗಿದ್ದು ಪರಸೇನೆ ಸಂಹಾರಕನಾಗಿದ್ದ ಈತನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಾಂಬೂಲ ಕೊಟ್ಟು ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆಂದು 'ಪುಲ್ಲವಳ' ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದೇವಸಿಂಗಜೀಯರ ಕಾಲುತೊಳೆದು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ನಾಭಿಸೆಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಆತನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ನೊಳಂಬವಾಡಿನಾಡಿನ ಮಹಾ ಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಉದಯಾದಿತ್ಯನು ದಾನಬಿಡಬೇಕಾದರೆ ನಾಭಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಸ್ಥಾನ ಉನ್ನತವಾಗಿತ್ತೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಾಭಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಪುತ್ರನೇ ಜಯಸಿಂಗಸೆಟ್ಟಿ.

ಜಯಸಿಂಗ ಸೆಟ್ಟಿ (೧೦೮೮-೧೧೨೦): ಮಹಾ ಸಾಮಂತಾಧಿಪತಿ ಮಹಾಪ್ರಚಂಡದಂಡನಾಯಕ ಗೋವಿಂದನು ಬನವಾಸಿ-೧೨೦೦೦ ದ ಮೇಲ್ವಟ್ಟಿಯ ವಡ್ಡರಾವುಳ ಸುಂಕವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಇತನ ಪಾದಪದ್ಮೋಪಜೀವಿಯಾಗಿ ಜಯಲಿಂಗಸೆಟ್ಟಿಯು ಇದ್ದನು. ಈತನು ನಾಳ್ಪ್ರಭು ನಾಭಿಸೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಪತಿಭಕ್ತ ಮಹಾಸತಿ ಭೋಗ×××ರ ಪುತ್ರನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಈತನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಟನಾಗಿದ್ದು ಯುದ್ಧಾದಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸೈನ್ಯದ ದಂಡನಾಯಕನಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸಿರಬೇಕು. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[7] ''ಜಯಸಿಂಗಸೆಟ್ಟಿ ದಣ್ಣನಾಯಕಂ'' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈತನ ವೀರಗುಣದ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಣನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದು ಅದು ಇಂತಿದೆ.

5. ಸೌ. ಇಂ. ಇ, ೨೦, ೮೭ (?) ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)
6. ಅದೇ, ೪೯, ೧೦೭೧-೭೨ ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ(ಜಿ)
7. ಅದೇ, ೮೭, (?) ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)

''ಜಯಸಿಂಗ ನಿನಗೆ ಜಯಮಂ
ಜಯಮದು ಮಾಡುತ್ತುವಿರ್ಕ್ಕೆ ಜಯಧೀರ
ಜಯೋ ××××××××ಯ
ಜಯನಾಮ ಜಯಪ್ರಸನ್ನ ವಿದ್ವಿಷ್ಟ ಜಯಾ

ಎಂಬಂಥ ಹಾಗೂ ''ಸಮರಸಮಯದೊಲ್ ಜಯಸಿಂಗಂ ಕರವರಿಯ ಪಿರಿಯ ನೆರದರೀ ಪರಸಮೆಯ ಕರೀಂದ್ರ ಕುಂ ××××××× ನಖದಿಂದ ಸಿಂಗಮನೆ ಜಯಸಿಂಗ'' ಎಂಬಂಥ ಮಾತುಗಳು ಈತನ ವೀರತ್ವವನ್ನು, ತನ್ನ ಧರ್ಮದ ಮೇಲಿನ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಧರ್ಮಿಷ್ಠನಾದ ಈತನು ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಹತ್ತಿದಾನ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದುದು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಕಲಕೇರಿಯ[8] ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲೂ ಈತನ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಪೆರ್ಗಡೆ ಚಂಗದೇವಯ್ಯನು ಕಲಕೇರಿ ಸೋಮೇಶ್ವರದೇವರಿಗೆ ಪುನರ್ದತ್ತಿಯಾಗಿ ಸುಂಕ ಉಪ್ಪಿನಪೆಂಟೆ, ನಂದಾದೀವಿಗೆಯ ಎಣ್ಣೆಗಾಗಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಜಯಸಿಂಗಸೆಟ್ಟಿ, ತಳದ ಬಣಂಜಿಗರು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿ (೧೧೨೦-೧೧೪೬): ಈತನು ಜಯಸಿಂಗಸೆಟ್ಟಿಯ ಪುತ್ರನಾಗಿರಬೇಕು. ಕಲಕೇರಿ ನಾಳ್ಪ್ರಭುವಾದ ಇವನು ಶತ್ರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡುತ್ತಾ ವೀರ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಈತನಿಗೂ ಕಾಗಿನೆಲೆಯ ಪ್ರಭುಗಾವುಂಡರಿಗೂ ವೈರತ್ವ ಇದ್ದು ಅದು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾವಸಾನಗೊಂಡಿದ್ದುದು ಶಾಸನದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯುದ್ಧವು ಕ್ರಿ.ಶ.೧೧೪೬ ಜುಲೈ ೬ ರಂದು 'ಸಿರಿವೊಳಲು' ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ನಾಳ್ಪ್ರಭು ಕೇರೆಸೆಟ್ಟಿ ನೇರವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಹೋರಾಡುತ್ತ ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಈತನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇವನ ಬಂಟರಾದ ಕಮ್ಮಾರಸಾಂತೋಜಮತ್ತು ಕೇತನ ಮಗನಾದ ಸೇಣಿಗ ಜಕಯ್ಯನು ಹೋರಾಡಿ ಮರಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಮ್ಮಾರಸಂತೋಜನು ಮರಣಿಸಿದುದನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[9] 'ಅಕ್ಷಯ ಸಂವತ್ಸರದ ಆಶಾಡ ಬಹುಳ ಆದಿವಾರದಂದು ಶ್ರೀಮಂನಾಳ್ಪ್ರಭು ಕಲ್ಕೆಱೆಯ ಕೇತಿಸೆಟ್ಟಿಯರು ಸಿರಿವೊಳಲಲು ಕಾಗಿನೆಲೆಯವರೊಡನೆ ಕಾದಿ ಸ್ವರ್ಗ್ಗಸ್ತನಾದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಮಾಱ ಸಾಂತೋಜ ಜಗವಿದಿತವಾಗಿ ಕಾದಿ ಸುರಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತನಾದ'' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೇತನ ಮಗನಾದ ಸೇಣಿಗ ಜಕೆಯ ಹೋರಾಡುತ್ತಾ ಮರಣಿಸಿದುದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು[10] ಶಾಸನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಜನರಿಗಾಗಿ, ಕಲಕೇರಿ ನಗರಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತ. ವೀರಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪಡೆದ ನಾಳ್ಪ್ರಭು ಇವನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ (೧೧೪೬-೧೨೦೬): ಕಲಕೇರಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಮನೆತನದ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯನೂ ಸುಭಟನೆಂಬ ಖ್ಯಾತಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾದವನೆಂದರೆ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ. ಇವನು ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಛಲದಿಂದ ಹೋರಾಡಿ ಜಯಗಳಿಸಿದ್ದುದಕ್ಕೆ ಈತನಿಗೆ 'ಚಲದಂಕರಾಮ' ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಯಿತು. 'ಚಲದಂಕರಾಮ' 'ಮಂನೆಯಜೂಬು' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಇವನು ಹೊದಿದ್ದನು. ಕ್ರಿ.ಶ.೧೧೮೬ರ[11] ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ''ಸ್ವಸ್ತಿ ಸಮಸ್ತ ವಸ್ತು ವಿಸ್ತೀರ್ನ್ನ ಘೂರ್ನ್ನಿನತಾರ್ನವವಳಾವಳಯಿತವ ಸುನ್ಧರಾವಳಯ ಸಕಳವೇಳಾಮರ ಪಟ್ಟಣಾಧಿಷ್ಟಾಯಕನುಂ ವಂದಿಬ್ರಿಂದ ಪ್ರದಾಯಕನುಂ ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಾಮೋಘಸಾಯಕನುಮಪ್ಪ ಶ್ರೀಮಚ್ಚಲದಂಕರಾಮ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯರು ಕಲುಕೇಱೆಯ ಪಟ್ಟಣದೋಳು ಸುಖಸಂಕಥಾ ದಿನೋದದಿಂ ರಾಜ್ಯಂಗೆಯ್ಯುತ್ತಮಿರಲ್'' ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಪರಾಕ್ರಮಿಯೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಈತನು ಹಲವಾರು ಯುದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ-ತೈಲಹದೇವರ ಯುದ್ಧ: ಈ ಯುದ್ಧ ನಡೆದದ್ದು ಕ್ರಿ.ಶ.೧೧೮೫ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨. ದೇವಂಗೇರಿಯ ತೈಲಹದೇವನು ಕಲಗೇರಿಯ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಅಪಹರಿಸಲು ಬರುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೂ ತೈಲಹದೇವನಿಗೂ ಯುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಬಂಟನಾದ ಸೋಟ್ಟಿಮೆಯನಾಯ್ಕನು ತನ್ನೊಡೆಯನಾದ 'ಚಲದಂಕರಾಮ'ನು ಮೆಚ್ಚುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಮರಣಿಸುತ್ತಾನೆ.[12] ಇದೇ ರೀತಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬಂಟನಾದ

---

8. ಸೌ. ಇಂ. ೩, ೨೦, ೬೦, ೧೦೮೮ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೩೧, ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)
9. ಅದೇ, ೧೧೩, ೧೧೪೬ ಜುಲೈ ೬ ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)
10. ಅದೇ, ೧೧೪, ೧೧೪೬ ಜುಲೈ ೬ ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ(ಜಿ)
11. ಅದೇ, ೧೨೬,೧೧೮೬ ಮಾರ್ಚ್ ೩೦, ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)
12. ಅದೇ, ೧೨೪, ೧೧೮೫ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨, ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)

ಬೊಪ್ಪಣನು ತೈಲಹದೇವನೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ ವೀರಮರಣವನ್ನು ಅಪ್ಪುತ್ತಾನೆ. ಈ ಬೊಪ್ಪಣನು 'ಚಲದಂಕರಾಮನ ಗಂಧವಾರಣಂ' ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ಧರಿಸಿದ್ದನು. ಇದರಿಂದ ಬೊಪ್ಪಣನು ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯ ನೆಚ್ಚಿನ ಸೇವಕನಾಗಿದ್ದನೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.[13] ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಸೈನಿಕರು ತೈಲಹದೇವನಿಗೆ ಮುಖಭಂಗಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿರ ಬೇಕು.

ಕುಂದಗೋಳ ಯುದ್ಧ: ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕುಂದಗೋಳ ಕೋಟೆಗೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಯುದ್ಧ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯಿತೆಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೮೬ ಮಾರ್ಚ್ ೩೦ ರಂದು ಈ ಯುದ್ಧ ಘಟಿಸಿದೆ. ಶಾಸನವು[14] ಈ ಯುದ್ಧ ನಡೆದ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಟ್ಟುವಂತೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಕೋಟೆಗಾಳದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಅಯುಧ ಅಸ್ತ್ರಗಳು, ತಂತ್ರಗಳ ವಿವರಣೆಯಿದೆ. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದುದನ್ನು ''ಚಲದಂಕರಾಮ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ ತಾನುಂ ತಂನ ಸಮಸ್ತ ಸಾಮಗ್ರಿಸಹಿತಂ ಬನ್ದಾ ದುರ್ಗ್ಗಮಂ ಮೂವಳಸಾಗೆ ಸುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿ ಮಹಾಲಗ್ಗೆ ಮಾಳ್ಪುದುಂ'' ಎಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮಾದಿಶೆಟ್ಟಿಯ ಸಂಕೆಯ ಸಾಹಣಿಯು ಕುದುರೆಯಿಂದ ಇಳಿದು ಕೋಟೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿ ಹೋರಾಡುತ್ತ ಸುರಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತ ನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಒಪ್ಪುಣಿಸಿ ಯುದ್ಧ: ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯು ಒಪ್ಪುಣಿಸಿಯಲ್ಲಿ ದೇವಂಗೇರಿಯ ತೈಲಹದೇವನೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. [15]ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದಾಸಣನು ಹೋರಾಡುತ್ತಾ ಸುರಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಬಹುಶ: ತೈಲಹದೇವನು ಒಪ್ಪುಣಿಸೆಯ ಗೋಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದು ಅವನ ವಿರುದ್ಧ ಈ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ ಹೋರಾಡಿದ್ದಾನೆ.

ರಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಯುದ್ಧ: ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯು ಕ್ರಿ.ಶ.೧೧೮೩ ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೦ರಲ್ಲಿ ರಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ 16 ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈಗಿನ ಹಿರೆಕೆರೂರು ತಾಲೂಕಿನ ರಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಹಿಂದೆ ರಟ್ಟಪಳ್ಳಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಅದು ೭೦- ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ರಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಯುದ್ಧವು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯಿತೆಂಬುದು ತಿಳಿದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮದಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಬಂಟ ಬಮ್ಮರಾಹುತನು ಹೋರಾಡಿ ಮರಣವನ್ನು ಅಪ್ಪುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯು ದೇವಂಗೇರಿಯ ತೆಲಹನೊಂದಿಗೆ ಎರಡು ಸಲ ಕುಂದಗೋಳದೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ರಟ್ಟಿ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಯುದ್ಧಗಳ ಜಯಾಪಜಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುವುದುಲ್ಲವಾದರೂ ಈತನು ಪದೇ ಪದೇ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸದಾ ವಿಜಯಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದನೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆರುರಿನಲ್ಲಿ ಕೆರೆಯ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ವೀರಗಲ್ಲು ಗೋಗ್ರಹಣದಲ್ಲಿ ಚಲದಂಕಸೆಟ್ಟಿಯ ವೀರಮರಣ[17] ವಾದುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ವೀರಗಲ್ಲು 'ಚಲದಂಕರಾಮ' ನೆಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯದೇ ಆಗಿದೆ. ಗೋಗ್ರಹಣ ದಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಾ ವೀರಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯದು ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವಾಗಿದ್ದು ಈತನು ವೀರಬದುಕಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ.

ಹರಿಯಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿ (೧೨೦೬-೧೨೫೦): ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಕ್ಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದರೆ ಹರಿಯಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿ ಮಾತ್ರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡುದು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಪುತ್ರನಾಗಿರಬಹುದಾದ ಇವನ ಉಲ್ಲೇಖ ಕ್ರಿ.ಶ ೧೨೦೬ ನವೆಂಬರ್ ೧೩[18] ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಈತನನ್ನು ''ಸಮಸ್ತ ಭುವನವಿಖ್ಯಾತ ಪಂಚಶತ ವೀರಸಾಸನ ಲಬ್ದನೇಕ ಗುಣಾಗಣಾಲಂಕ್ರಿತ ಸತ್ಯಸೌಚಾಚಾರ ಚಾರುಚಾರಿತ್ರ ನಯವಿನಯ ವಿನ್ಯಾಸ ವೀರಾವತಾರ ವೀರಬಣಂಜು ಸಮಯಧರ್ಮ ಪ್ರತಿಪಾಲಕರುಮಪ್ಪ ಬನವಸೆ

13. ಅದೇ, ೧೨೫, ೧೧೮೫ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨, ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)
14. ಅದೇ, ೧೨೬, ೧೧೮೬ ಮಾರ್ಚ್ ೩೦, ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)
15. ಕಲಬುರ್ಗಿ (ಎಂ.ಎಂ.): ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಶಾಸನಸೂಚಿ, ಉಪ್ಪಹುಣಸಿ. ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ)
16. ಸೌ.ಇಂ. ಇ. ೨೦, ೧೯೯, ೧೧೮೩ ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೦, ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)
17. ಕಲಬುರ್ಗಿ (ಎಂ.ಎಂ.): ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಶಾಸನಸೂಚಿ ೩೪೨, ಹೆರೂರ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ)
18. ಸೌ.ಇಂ. ಇ. ೨೦, ೨೨೮, ೧೨೦೬ ನವಂಬರ್ ೧೩, ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)

ಪ (೦)ನ್ನಿ ಚ್ಛಾಸಿರಕೆ ಸಿರೋಮಣಿ ಅನಾದಿ ಹೆಗ್ಗಡೆಮನೆ ಕಲುಕೆಜೆಯ ನಾಳ್ಪ್ರಭು ಚಲದಂಕರಾಮ ಹರಿಯಮ್ಮ ಸೆಟ್ಟಿಯರುಂ'' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಇವನು ಸಚ್ಚಾರಿತ್ರ್ಯವನ್ನು ನಯವಿನಯದಂಥ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಮ್ಮರಿದಂಡ, ಕಾಚೆಯ ಸಾಹಣಿ, ಅಮಿತೆಯ ಸಾಹಣಿ ಇವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಹರಿಯಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿಯು ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಗಂಧ, ಪುಷ್ಪ, ಧೂಪ, ದೀಪ, ನೈವೇದ್ಯ, ತಾಂಬೂಲಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ತಪೋಧನರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಹಾರ ದಾನಕ್ಕೆಂದು ಮೂರು ಜಾವಿದೇವರ ಕಾಲುತೊಳೆದು ಗದ್ದೆಯನ್ನು ದಾನ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಹಾಪಸಾಯ್ತ ವಾಸಿಯಣ್ಣ, ಸಮಸ್ತ ನಾಯಕರು, ಎಕ್ಕಟಿಗರು ಇವರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ''ಶ್ರೀ ಮನ್ನಾಳ್ಪ್ರಭು ಚಲದಂಕರಾಮ ಕಲುಕೆಜೆಯ ಹರಿಯಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿಯರುಂ ಸಿವರಾತ್ರಿ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ದೇವರ ಜಳಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಪುಷ್ಪ ದೀಪಧೂಪ ನಿವೇದ್ಯ ತಾಂಬೂಳ ಆಚಾರಿಯರ ತಪೋಧನರ ಬ್ರಾಹ್ಮ(೦)ಣರ ಭೋಜನಕಂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕನೆಂದು ಮತ್ತಿಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಗ್ಗೆಜೆಯ ಬಡಗಣ ಕೋಡಿಯ ಸಂಕಿನ ಯೇರಿಯ ಕೆಳಗೆ ಬೆಸು ಕಂ೧೦ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕಲು ಕಂ೨೦ವಂ ನಾಳ್ಪ್ರಭು ಚಲದಂಕರಾಮ ಹರಿಯಮ್ಮ ಸೆಟ್ಟಿಯರುಂ ಮಗ ವೀರಯಗೌಡನುಂ ಮೂಱುಜಾವಿದೇವರ ಪಾದಪ್ರಕ್ಷಾಳನಂ ಮಾಡಿ' ದಾರಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಈ ಹರಿಯಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿಯ ಮಗ ವೀರಯನು ಬನದೆಯನಾಯಕ, ಜೋಯನಾಯಕ, ರಾಗವನಾಯಕ, ಸೇನಬೋವ ಚಟ್ಟಯ್ಯ, ಎಕ್ಕಟಿಗರು ಚೈತ್ರದ ಪರ್ವದಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ 'ಜಳಗಂಧಾಕ್ಷತೆ ಪುಷ್ಪ ಧೂಪದೀಪ ನಿವೇದ್ಯ ತಾಂಬೂಳ ತಪೋಧನರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಹಾರದಾನಕ್ಕಂ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರಕ್ಕಂ. ೧೦ ಕಮ್ಮ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನಾಳ್ಪ್ರಭು ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿ ಯುದ್ಧವೀರನಾದರೆ ಹರಿಯಮ್ಮಸೆಟ್ಟಿ ದಾನವೀರನಾಗಿದ್ದಾನೆ.

ಸೋಯಸೆಟ್ಟಿ (೧೨೫೦-೮೦): ಇವನು ಹರಿಯಮ್ಮ ಸೆಟ್ಟಿಯ ಹಿರಿಯ ಇಲ್ಲವೆ ಕಿರಿಯ ಪುತ್ರನಾಗಿರಬೇಕು. ಸೋಯಸೆಟ್ಟಿಯು ತನ್ನ ಅಜ್ಜ ಮಾದಿಸೆಟ್ಟಿಯ ಹಾಗೆ ವೀರನಾಗಿದ್ದು ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದುದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಈತನ ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು ಯುದ್ಧಮಾಡುತ್ತ ವೀರಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಂದರೆ ಹಿರಿಯ ನಾಗಯ್ಯ ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕನಾಗಯ್ಯ ಇವರು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡುತ್ತ ವೀರಸ್ವರ್ಗ ಹೊಂದಿದ ಅಂಶವನ್ನು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ[19] ''ಶ್ರೀಮಂನಾಳ್ಪ್ರಭು ಸೋಯಸೆಟ್ಟಿಯ ತನೂಜಾತಂ ಮಹಾವೀರ ಭೂನಾಥಂ ಶಕ್ತಿಕುಮಾರನಂತೆ ಚನದಂಕಂ ಶಸ್ತ್ರ ಸಂಘಾತ ಸಂಘಟ್ಟೋದ್ಘಟ್ಟನ ವಿಸ್ಫುಲಿಂಗ ಸಮರೋದಗ್ರಾರಿ ಸಂಹಾರ ಭೂಸ್ವರ್ಗಾಗ್ರಭೋಗಮನಿದ್ದು ನಾಗನೆರದಂ ಸ್ವರ್ಗೋತ್ಕಸಂಭೋಗಮಂ ಹಿರಿಯ ನಗ್ಗೆಯನ ಕಲು'' ಎಂದು ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕ ನಾಗಯ್ಯನು ವೀರಸ್ವರ್ಗ ಪಡೆದುದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ[20] ನಿರೂಪಿಸ್ತತ್ತದೆ.

ಉಪಲಬ್ಧ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ಕಲಕೇರಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಮನೆತನದ ಇತಿಹಾಸ ಸೋಯಸೆಟ್ಟಿಯ ವರೆಗೆ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೆ ಈ ಮನೆತನದವರು ಆಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಅನೇಕ ವೀರಗಲ್ಲುಗಳು, ಮಾಸ್ತಿಕಲ್ಲುಗಳು, ಸೋಮೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟ ದತ್ತಿ ದಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶಾಸನಗಳು ಇಂದಿಗೂ ನಿಂತಿವೆ. ಶೈವರಾದ ಈ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳು ಬೌದ್ಧ, ಜೈನ, ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ಜನರನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಕೇರಿಯನ್ನು ಬನವಾಸಿ-೧೨೦೦೦ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಪಟ್ಟಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಇವರದಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕಲಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವ ಬಣಜಿಗರಾರು ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದ ಒಂದು ಮನೆತನ ಇಲ್ಲಿಯ ತಮ್ಮ ಅಪಾರ ಗದ್ದೆ, ಹೊಲವನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡು ಬೇರೆಡೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಲಕೇರಿ ಶೆಟ್ಟರೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರಿಗೆ ಕಲಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಬಸವಣ್ಣದೇವರ ಮತ್ತು ವೀರಭದ್ರದೇವರ ರಥೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನವಿರುವುದನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಮನೆತನದವರೇ ಹಿಂದೆ ಕಲಕೇರಿಯ ನಾಳ್ಪ್ರಭುಗಳ ದಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೋಧ ಬಯಸುತ್ತದೆ. ○

---

19. ಅದೇ, ೩೧೬, ೧೨-೧೩ನೇ ಶತಮಾನ ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ)
20. ಅದೇ, ೩೧೮೭, ೧೨-೧೩ನೇ ಶತಮಾನ, ಕಲಕೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು (ತಾ) ಧಾರವಾಡ (ಜಿ).